

Z a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 2. Zettortdeenâ 11tâ Janwar 1845.

Swehtigi irr tee, kas isfalkuschi un
kam flahpst pehz taisnibas, jo teem
buhš peepilditeem tapt.

Matt. 5, 6.

(Stattees Nr. 1. Weigums.)

„Dhtrâ deenâ, kad tee saldati nahze pee Deewa galba, winnu wirsneeks eenahze manâ istabâ un man isteize, kahdu brihnumu winsch redsejis, faz-zidams: „Klausaites, kâ man wakkar notikke! Nemeerigs zaur juhsu uskaweschamu un bihdadamees, ka til manni wihri ar farwu waltu kahdus nedarbus ne darritu, es wakkar wakkarâ, pulksten desmit, wehl gahju us kasarmu parau-dsiht, woi wišs effoht tâ kâ wajjaga. Es eenahku un redsi, gandrihs farwahm azzim ne warru tiz-zehť. Manna masa kasarmas istaba bij palikkusi par — skohlu. Grihdâ, kaktôs, us krahfna, pee lohgeem manni wihri sehdeja, katrs jaunu grahmatu ar smukku wahku rohka un wiffi pillâ deewabihjigâ lassifchanâ. Es praffiju: Kas tas irr? un winni atbildeja: Muhfu mahzitajs mums irr eedewis jaunas derribas, katram sawâ wallobâ, un mehš effam lihgsni un pateizigi, ka scho dahrgu mantu effam eedabbujuschi.“ Tas wirsneeks brihnijahs, kâ es teem til dauds grah-matas warroht schkinfoht, kam tee labbi wahki ween labbu teesu naudas makfajoht, un wehl wairak brihnidamees winsch klauhsjahs, kad win-nam isteizu, ka ta effoht muhsu Luttera basnizas tizziba un mahziba, ka zaur swehtu rakstu lassifchanu ifkatrs patš warroht farwu dwehselei ap-gaismoht un apkohpt, un ka ta atkal effoht bih-beles beedribu darboschana, ar schehlsirdigu mih-lestibu gahdabt, ka ifkatrs, ir tas wišsnabbagais, warretu pee jaunas derribas pee-eet, un to farwai dwehselei par swehtibu bruhkeht.

Zaur wiffahm tahm skaidrahm sihmehm, ar ko schee saldati parahdija farwu firšnigu pateizibu, gan warr drohschi zerreht, ka no tahš tur is-

kaifitas Deewa wahrdu sehklas dasch graudinsch arridsan us labbu semmi buhs krittis un wehl tablumâ auglus neffis us muhschigu dsihwofchanu. Kâ tas noteek, to zittureis itt skaidri esmu redsejis pee kahda zilweka, kas Schweizeru semmê dsim-mis, muhsu pilfatâ pee zeetuma darbeem bij no-dohš, tayahz ka winsch negantâ besdeewibâ krit-tis, dauds grehka darbus bij darrijis. Jauna derriba, kas winnam bij eedohta, un tas Deewa garš, kas no tahš us winnu runnaja, fatreeze winna lihds tam laikam apzeetinatu firđi, un ne muhscham zilweku ne redseju tâ no leelahm firđs-išbailehm pee meefas un dwehseles drebbam un trihjam, kâ scho nabbagu grehzineeku ar fagraustu firđi. Stary dauds grehkeem, ko winsch farwu muhschu bij darrijis, winnam wišsgruhtaki tas noseegums gulleja us firđi, ka weenreis Pinnu semmê kâ saldats pee pulka stahwedams, winsch bij palihdsejis nostrahpeht zittu saldatu, ko bes wainas par sagli turreja un neschehligi sohđija tahdas sahdsibas dehl, ko winsch patš bij pa-darrijis. Katrs fitteens, ko winsch, tas saglis buhdams, toreis tam beswainigam bij dewis, winnam taggad beenu un nakti ar karstahm dweh-seles mohkahm firđi dedse. Bet ir winna ar bailehm ismissusi dwehsele atradde eepreezina-schanu un meeru pee ta Runga, kam tee dsih-wibas wahrđi irr, un no firđs atgreedamees winsch pehz farwu preekschneeku leezibas palikke par jaunu zilweku arridsan eeksch abrigas gob-digas dsihwofchanas, tâ ka winnu warreja no zeetuma atlaist un atkal pee kahda saldatu pulka suhtihť.“ —

Tâ nu Narwas zeenigs mahzitajs rakstijis un dasch labs, kas to ar apdohmigu prahtu lassijis, gan sawâ firđi winnam pateizibu dohs, ka winsch to wiffu sinnamu darrijis. Jo schee stahsti ne ween teem, kas mahť lihgsmotees ar teem lihgs-meem, par garrigu preeku irr, to nabbagu tizzibas

beedru deht, kam tik leels preeks un labbums no-
tiffe, bet tee itt wisseem daschu wehrâ leekumu mah-
zibu warr preeksch azzim un firdi list. Jeb woi
ikkatrs, kas tik ar redsedamahm azzim grubb re-
dseht, schè ne warr skaidri ahsibt, zil sohti tei-
zama leeta irr bihbeles beedribu darboschana?
No tahtas Amerikas semmes, fur saule lezz,
kad pee mums noeet, pahri par plattu pasauls
jubru bihbeles beedri issteepj sawas rohtas un
muhfu tehwa-semmes behrneem, muhsu tizzibas
brahleem preeksch winnu isfalkuschahm dwehse-
lehm pasneeds to dshwibas maisti, ar so Kristus
fawus tizzigus tà pee-ehdina, ka tee ne muhscham
wairs ne isfalkst un ne isflapst, bet zaur to warr
muhschigi dshwoht! Tahdu kristligu mihlestibu
un winnas spehku apdohmajoht, mums gan
Deewa garb jastawe, kas tahdas swehtigas bee-
dribas zehlis, bet mums pascheem — jakamahs,
ka no tik tahlenes to paligu wajaga un ka muhsu
Kursemmè wehl tik mas dsennahs, bihbeles bee-
dribas teizamu darbu muhsu paschu staryâ jo
stipri paschkirt. Ne semm Awisès lassija, ka
Kursemmes bihbeles beedribai tik eeksch 22 drau-
dsehm irr paliga beedribas. Tè nu gan jaleek
flaht, ka schinni gaddâ wehl 7 no jauna eezeltas,
tà ka lihds ar weenu beedribu, kas Kreewu semmè,
Bialistok pilfatâ, arr appaksch Jelgawas aug-
stakas beedribas stahw, pee schihs taggad 30
paliga beedribas peederr. Bet tahs wiffas kohpâ
pehrnâ gaddâ tik 1217 swehtas grahnatas pa
wiffu Kursemmi irr isballijuschas, tas irr 544
masak, ne kâ Arensburges beedriba ar 11 paliga
beedribahm pa sawu masu Sahnu semini, un
Widsemme, kas nu gan leelaka, bet ne tik
daudsfreis, Rihgas un Tehrpatas beedribas ar
55 paliga beedribahm irr weenâ gaddâ stary lau-
dim islaiduschas 7687 swehtu rakstu grahnatas.
Kaut jelle pee mums arr tahs paliga beedribas
drihs tà wairotahs, ka wiffas weetas Deewa
wahrdu sehflu jo baggati warretu iskaisibt!

Kaut jelle katra draudse, ja wairak nè, tik
teem brahleem, kas no mums aiseet tahtas swe-
schas weetas, fur nekahdi Deewa wahrdi teem
ne skann tehwu wallobâ, ikreis lihds dohtu ta
Kunga swehtus rakstus par kahju spihdekli un

par gaischumu us wisseem winnu zelleem! —
Bet ja tarwa ahs tumfscha, tad wiffa tarwa meesa
buhš tumfscha, un kas ne mahk grahnatu lassibt,
tam ir bihbele ne buhs par kahju spihdekli, tà-
patt ka skaidrs deenas gaischums aklam tomehr
zektu ne rahda. Tapehz mums gan jaschehlo-
jahs, kad dsird Narwas mahzitaja leezibu, „ka
Kursemmeki ais wisseem sliftaki lassitaji tai pulkâ
bij, un no kahdeem 20 wihreem tik 3 skaidri
grahnatu mahzeja.“ Bet woi par to warr brih-
nitees jeb dohmaht, ka tur muhsu gohdam par
nela'ini tee mulki ween fatikkuschees? Uk wehl
schinnis deenas, jebchu wairak aschibas irr un
listkumi, gohds Deewam un Keiseram! pawehle,
ka bes lassichanas neweenu ne buhs eeswehtibt,
tatschu dauds weetas ir jauni laudis wehl kuhtri
un wahji pee grahnatas irr un tahdi wehl pehz
eeswehtichanas to paschu masumu aismirst, ko
ar mohkam bij eenehmuschees. Zik nelainigi
tahdi, kad ar auffim wairs ne dabbu Deewa
wahrdus dsirdeht un tad arri ne mahk ar azzim
fawahm dwehselehm to barribu salassibt, kas
tahs no grehkeem un no pasuschanas isglahbj!
Deews lai dohd skaidrai mahzibai skohlâs un
mahjâs pa wiffu mihlu Kursemmi tà wairumâ
un spehkâ eet, ka drihs neweens ne buhtu, kas
ne warretu Deewa wahrdus ar sapraschanu las-
sibt. — Un kam bihbele irr un kas to mahk las-
sibt, tee lai no scheem stahsteem mahjahs apdoh-
maht, woi winni arr Deewa wahrdus zeenâ
gohdâ turr un teem firdi atwerx? Uk zil tahdu,
kas pehz teem itt ne mas ne dsennahs un par
galwu ween mett, ko Deews leek fluddinaht, zil
retti tee, kas tà kâ tee saldati pehz Deewa wahr-
deem kahro un par teem preezajahs, zil jo rets
tahds, kam winni zeetu firdi tà satrihzina un fa-
maitatu dwehfeli tà dseedina un no grehku zelleem
pateest atgreesch, kâ tam Schweizeru wihram,
no ka beidsoht Narwas mahzitajs stahstija! Ne
nizzinafim jelle to baggatibu tahs Deewa laipni-
bas un pazeeschanas un lehnprahribas, ka winsch
fawus wahrdus mums pee-eetannus darrijis un
weenumehr usturrejis, lai schi wianna laipniba
muhs wadda us atgreeschanu no grehkeem. Jo
kas to nizzina un pehz sawas zeetas un neatgree-

stas firds few pascheem fakrahj par mantu to dusmibu us to deenu tahs businas un parahdichanas tahs taisnas Deewa sohdbibas, tee tad gan kahrohs weenu uhdens lahfiti, sawu mehli dsihfinah, bet welti! Ja teem karrawihreem jaw pehz 10 gaddeem dwehseles bij tik isfalkufchas pehz Deewa wahrdu eepreezinashanas, zik karsta un neschehliga tad ne buhs ta nebeidsama istwihkschana tahm dwehselehm, kas no Deewa buhs atschirtas un atstumtas muhschigas mohkas un kam Ahbraams, kas Deewa wahrdam bij tizzejis un paklaufigs bijis, fazzih: leela starpiba irr starp juns un starp mums, bet preeksch teem dsihweem brableem to mahzibu dohs: Zeem irr Mohsus un tee prameeschi, lai tee tohs klausa. Tapehz lai Deewa swehtus wahrdu no wiffas firds klausam un to Kungu allasch peelhdsam, ka winsch pats ar sawu garru gribbetu muhsu dwehseles usmohdinah un ar ihstu tizhibu pildih, lai winna wahrdu ir pee mums warr parahditees dsihwi un spehzigi un affaki, ne ka kahds abbeja puffe greefigs sohbins, bet arridsan derrigi ar Jesus schelastibu eepreezinah un swehtigus darriht tohs, kas isfalkufchi un kam slahpst pehz taisnibas. —

W. S. — r.

• Tee pagani un tee jauni apustuli jeb missionari.

(Skattees Nr. 51. p. 9.)

Bet tewim firds fahp par teem nabbageem paganeem, woi tad Deewam ne mas firds ne fahp, ka winsch par teem ne ko ne behda, bet tohs irr atstahjis, jo winsch paganeem kristigu tizhibu un affishchanu naw dewis? Winni paschi bihbeli un kristigu affishchanu ne warr dabuh. Winni teescham eeffsch ta Kunga tizzetu, ja tee tik no Deewa un ta Kunga ko dsirdetu, bet ne weens teem to preezas wahrdu naw fluddinajis! Tas Kungs Jesus fakka: eitat zaur wissu pasfauli un darrait wissus par jaunekteem un mahzeet tohs turreht, ko es juns esmu pawehlejis. Un tee apustuli tam Kungam bija paklaufigi, gahje zaur wissu pasfauli un fluddinaja to preezas wahrdu, un tas Kungs bija ar sawu wahrdu, ta ka tas tufsch ne atnahze, bet dauds tam tizzeja. Bet woi tad tee apustuli tablu tikke, — tee pa-

gani tohs itt ahtri nokawe. Weens pats apustuls no Aftias Giropas semme nahze, tas bija tas apustuls Pahwils, un arr ne zik tablu; tee Keemeri winnu nokawe. Bet kad tee apustuli bija nokauti, tad isgahje zitti, apustulu beedri, un ta tas preezas wahrds bija dsirdams zaur wissu Giropas semmi, un kad tee apustulu beedri bija nokauti, iszehlahs zitti mahzitaji, kas to preezas wahrdu fluddinaja, un ta ir mehsh kristigu tizhibu effam dabujuschi. Bet woi tad mums tas preezas wahrds jo tablak paganeem ne buhtu fluddinajams? woi tad tas Kungs naw wisseem kristiteem zilwekeem fazzijis: eitat zaur wissu pasfauli un darrait wissus par jaunekteem un mahzeet tohs turreht, ko es juns esmu pawehlejis? Teescham tas wahrds mums un wisseem kristiteem zilwekeem Giropas semme irr fazzih, un tomehr mehsh to swehtu wahrdu effam pee mums paturrejuschu un zitteem ne effam fluddinajuschu — un tas irr leels grehts, ko wiffi Giropas laudis darrijuschu, un tas Kungs tahs samaitatas paganu dwehseles no muhsu rohlahm praffih. Deews paganus naw atstahjis, bet mehsh kristiti zilweki, mehsh muhsu brahtus un mahfas effam atstahjuschu, jo mehsh tam Kungam ne effam paklaufigi bijuschu, un mihlestiba pee mums naw spehziga bijuschu, bet mehsh effam kuhtri un zeetfirdigi, meklejam naudu un meefigu labbklahschanu, un talabbad mehsh to preezas wahrdu paganeem ne effam fluddinajuschu. Bet woi tad Giropas kristiti laudis to leelu grehku naw atsinuschu? irr gan atsinuschu. Tas Kungs Jesus tohs zeetfirdigus usmohdinajis un to grehku skaidri parahdijis, jo winsch tohs paganus ne irr peemirsis, kam labbad winsch pee krusta stabba bija zeetis, lai tee muhschigu dsihwoschanu warr eemantoh, un dauds kristigu lauschu iszehlahs schinni laika, teem paganeem to preezas wahrdu fluddinah. Tee irr tee jauni apustuli, jeb missionari. Ra tad teem pee paganeem gahje un ko tee irr darrijuschu un wehl darra, to es juns nahfoschu reis stahstischu — un juns atkal buhs rohkas jafaleek un jafakka: tas Kungs irr usfizzigs wiffas weetas, un winna wahrds irr dsihwibas un wiffas labbklahschanas awots!

Leefas fluddinafchanas.

Krohna Greenwaldes pagasta teefa irr parradu dehl par to mantu ta Leelas Fridrikumwifchas fainneeka Karohfchleitu Unfa Semme konkurfi fpreedufi, un us-aizina wiffus tohs, kam kahdas parradu praffifchanas pee ta Unfa Semme buhtu, ar fawahm praffifchanahm lihds 16tu Webruar 1845 fcheit peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klaufih. Krohna Greenwaldes pagasta teefa Sahles mefchakunga muifchâ, tai 23fchâ Dezember 1844. 2

(L. S.) Veefchdetajs Peter Bergmann.
(Nr. 614.) Teefas ffrihweris Henko.

Krohna Greenwaldes pagasta teefa irr par to mantu ta Krohna Grantelesmuifchas fainneeka Klafchku Furra Furrewih parradu dehl konkurfi fpreedufi. Tadehl tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffifchanus buhtu pee ta peeminneta Furra Furrewih, us-aizinati, wifwehlah lihds 16tu Webruar 1845 ar fawahm praffifchanahm fcheit peeteiktees, ar to peedraudeschanu, ka pehz fchi termina neweenu wairs ne klaufih. Krohna Greenwaldes pagasta teefa Sahles mefchakunga-muifchâ, tai 23fchâ Dezember 1844. 2

(L. S.) Veefchdetajs Peter Bergmann.
(Nr. 616.) Teefas ffrihweris Henko.

Wiffi tee, kam kahdas taifnas praffifchanas, woi mantofchana, jeb zitta kahda dalliba buhtu pee tahs

atftahdas mantas ta pee Aprikkes pagasta peeraffita nomirruscha Wifku Frohdsineeka Indrik Treumann, tohp us-aizinati, lihds 1mu Merz 1845 pee Aprikkes pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah ne weenu wairs ne klaufih. Aprikkes pagasta teefa, tai 21mâ Dezember 1844. I

††† Wannag Redlich, pagasta wezzakajs.
Norst, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Wiffi pee Preekules un Preekul=Affites peeraffiti pagasta lohzeili, kas ar notezzejuschahm galwas-grah-matahm jaw fenn zittur usturrah, tohp zaur fcho us-aizinati, 6 neddelu ftrapa Preekules muifchâ atnahft un fawas pagasta nobohfchanas aismakfahft, zittabi ar winneem un ar teem, kas winnus peeturrejuschi, ta darrihs, ka likkumi par fcho lectu fpreefch. Preekulê, tai 21mâ Dezember 1844. I

Tai nakti no 20ta us 21mu Nowember f. g. irr Lestenes fainneekam Wittes Anfin no Katlakalua Frohga pee Rihgas diwi firgi sagti, prohti: 1) tumfchi bruhns firgs, 10 gaddus wezs, ar mafu baltu fihmiti peere; 2) melns firgs, 9 gaddus wezs, bes nekahdas fihmes. Kas par fcheem firgeem Lestenes muifchas waldischanai taifnu finnu warr doht, dabuhhs peenahkannu pateizibas naud. Lestene, tai 13ta Dezember 1844. I

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 8ta Janwar 1845.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis	gelbeja	I 33	I pohds kannepu	tappe mafahfts ar	I —
I puhrs rudfu	tappe mafahfts ar	I 40	I — linnu labbakas furtes	— —	I 80
I — kweefchu	— —	2 20	I — fliktakas furtes	— —	I 60
I — meefchu	— —	I 10	I — tabafa	— —	— 65
I — meefchu = putrainu	— —	I 60	I — dselses	— —	— 75
I — aufu	— —	— 70	I — fweefsta	— —	2 65
I — kweefchu = miltu	— —	3 50	I muzzâ filku, preefchu muzzâ	— —	6 25
I — bihdeletu rudfu = miltu	— —	I 80	I — wihfchnu muzzâ	— —	6 50
I — rupju rudfu = miltu	— —	I 45	I — farkanas fahls	— —	7 —
I — firnu	— —	I 60	I — rupjas leddainas fahls	— —	6 —
I — linnu = fehklas	— —	3 —	I — rupjas baltas fahls	— —	4 25
I — kannepu = fehklas	— —	I 50	I — fmalkas fahls	— —	4 —
I — kimmenu	— —	5 —			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augftas waldischanas puffes: Waldifchanas=raths A. Weitler.
No. II.